

Efter fem års rättslig strid får döva fångar i Tennessee rätt till hjälpmedel

10 mars 2025

Foto: Adobe Stock

I USA har en historisk överenskommelse för döva fångars rättigheter gjorts. Tre döva intagna och organisationen Funktionsnedsättningsrättigheter Tennessee (DRT) har nått en uppgörelse med kriminalvårdsmyndigheten i Tennessee (TDOC) efter fem års rättslig strid. Uppgårelsen innebär att döva fångar i delstatens fängelser nu får tillgång till videotelefoner, teckenspråkstolkare och andra nödvändiga anpassningar.

Teckenrapport har tidigare skrivit om döva fångar som fått kompensation i Wisconsin samt Kalifornien. Nu är det Tennessees tur. Denna överenskommelse avslutar en långvarig rättslig strid som inleddes i mars 2020, då TDOC anklagades för att bryta mot funktionsnedsättningslagar genom att inte tillhandahålla effektiv kommunikation för döva fångar. Uppgårelsen innebär att TDOC åtar sig att erbjuda teckenspråkstolkare vid viktiga tillfällen såsom vid intag och introduktion, medicinska och psykiatriska möten, utbildnings- och arbetsprogram, religiösa tjänster samt vid juridiska sammanhang. Dessutom ska videotelefoner installeras på samtliga anstalter där döva fångar sitter. För att säkerställa att döva fångar får rätt hjälp kommer TDOC att screena alla nya intagna samt de som begär en bedömning. De fångar som identifieras som döva ska få individuellt anpassade bedömningar för att fastställa vilka hjälpmedel och tjänster de behöver.

DRT, en organisation som försvarar rättigheter för personer med funktionsnedsättningar i Tennessee, ledde processen och fick juridiskt stöd från advokatbyrån Fox & Robertson samt de ideella organisationerna Disability Rights Advocates (Förespråkare för rättigheter för personer med funktionsnedsättning) och Disability Law United (Förenade jurister för funktionsrätt).

Fallet fick stort genomslag efter att en federal domare i juli 2024 konstaterade att TDOC brutit mot ADA-lagen genom att inte tillhandahålla videotelefoner och tolkar

vid viktiga tillfällen i fängelset. Som en del av uppgörelsen kommer TDOC att betala 7 000 amerikanska dollar i skadestånd till tre fångar samt 3,25 miljoner amerikanska dollar till DRT för att finansiera fortsatt övervakning av förhållandena för döva fångar.

Rättighetsorganisationerna välkomnar uppgörelsen men betonar att det borde ha skett tidigare. Stacie Price, juridisk chef för DRT, sa till tidningen The Tennessee Tribune att den här överenskommelsen betyder att döva fångar får samma möjligheter som andra att utbilda sig, utöva sin tro och få den vård de behöver.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Överenskommelse mellan WFD och WFDB ska stärka rättigheter för döva och dövblinda

10 mars 2025

Foto: WFD & WFDB

Världsförbundet för döva (WFD) och Världsförbundet för dövblinda (WFDB) har ingått ett historiskt samarbete för att förstärka arbetet med att främja rättigheterna för döva och dövblinda personer världen över.

Organisationernas respektive ordförande, Joseph Murray och Sanja Tarczay, undertecknade nyligen officiellt en avsiktsförklaring som markerar ett förnyat engagemang för gemensamt påverkansarbete. Avsiktsförklaringen är en skriftlig överenskommelse mellan dessa två organisationer som uttrycker deras avsikt att samarbeta inom ett visst område. Det är inte nödvändigtvis ett juridiskt bindande avtal, men det fungerar som en tydlig riktlinje för hur parterna ska arbeta tillsammans för att uppnå gemensamma mål.

WFD representerar 137 medlemsorganisationer globalt och arbetar för att främja

rättigheter för döva personer. Genom denna avsiktsförklaring får samarbetet med WFDB en mer strukturerad och officiell grund, vilket gör det möjligt att bredda och stärka intressepolitiken för döva och dövblinda.

”Tillsammans är vi starkare!” säger Joseph Murray i en video på WFDB:s sociala medier där han och Sanja signerar dokumentet. Sanja uttryckte sin glädje över det förstärkta samarbetet och betonade att detta steg kommer att gynna båda organisationerna. ”Detta kommer att göra oss starkare i framtiden”, sade hon.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Mindie och Mateusz invalda i MFD:s funktionshindersråd

10 mars 2025

Foto: SDUF & UH

Sveriges Dövas Ungdomsförbunds (SDUF) ordförande, Mindie Norrie, och Unga Hörselskadades ledamot (UH) Mateusz Gutowski har blivit invalda som ledamöter i Myndigheten för delaktighets (MFD) funktionshindersråd under mandatperioden 1 januari 2025 - 31 december 2027.

Funktionshindersrådet fungerar som ett stöd i genomförandet av MFD:s uppdrag, med särskild tonvikt på regeringens strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021-2031. I rådet sitter 12 ledamöter från olika funktionshindersorganisationer. Rådet har möten två gånger om året och tidigare har bland andra FSDB, HRF och Riksförbundet DHB haft ledamöter i rådet. Denna mandatperiod har SDUF och Unga Hörselskadade (UH) en varsin plats i rådet. Genom rådet får funktionshindersorganisationer möjlighet att bidra med sin erfarenhet och kunskap till planeringen, genomförandet och uppföljningen av MFD:s arbete.

Det första mötet i år ägde rum den 6 mars. Rådet diskuterade då hur samhällets

olika system krockar och hur detta påverkar personer med funktionsnedsättning. De identifierade även nöd-vändiga åtgärder för att förbättra situationen.

Mindie uttrycker på SDUF:s sociala medier en stor tacksamhet och glädje över förtroendet att få representera unga inom funktionshindersrörelsen. Hon ser fram emot att kunna påverka och lyfta viktiga frågor för döva, hörselskadade och andra inom funktionshindersrörelsen.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Protester i Nigeria efter mord på döv man

10 mars 2025

Foto: Comrade-Maxist-Kola-Edokpayi

Hundratals demonstranter marscherade i Benin City, Nigeria, för att kräva rättvisa efter mordet på Efe Ogbeide, en oskyldig döv man skjuten vid en byggarbetsplats. Händelsen har ökat trycket på myndigheterna att agera.

Benin City drabbades av omfattande protester den 4 mars när döva personer, i samarbete med en civilsamhällesorganisation i delstaten Edo, gick ut på gatorna för att kräva rättvisa efter mordet på Efe Ogbeide. Efe sköts ihjäl vid en byggarbetsplats i Obazagbon Community under en pågående konflikt i området.

Protesterna samlade över 200 personer, mestadels döva och representanter från civilsamhället. Bland demonstranterna fanns även Efes hustru och deras tre barn. Demonstranterna besökte delstatens parlamentsbyggnad, journalistförbundet i Edo, delstatens poliskvarter och regeringshuset i Benin City för att framföra sina krav. Emma Edokpolor och Maxist Kola-Edokpayi, som ledde protesterna, tydliggjorde att Efe arbetade på en byggnad när han brutalt mördades av beväpnade män i Obazagbon Community utan att ha begått något brott.

Obazagbon Community har under en längre tid skakats av en våldsam ledarskapskonflikt, vilket har lett till flera dödsfall och brända bostäder. Mordet på Efe har ytterligare förvärrat situationen och väckt starka reaktioner i delstaten. Talmannen i Edos delstatsparlament samt biträdande polischefen i delstaten försäkrade demonstranterna att rättvisa skulle skipas i fallet. Delstatspolisen har bekräftat att tre personer har gripits i samband med mordet. Utredningen pågår och polisen lovar att fortsätta arbeta för att ställa de ansvariga inför rätta.

Demonstrationen arrangerades av Nätverket för främjande av personer med synliga funktionsnedsättningar (NAPVID), tillsammans med engagerade invånare, för att kräva både rättvisa och ekonomiskt stöd till Efes familj. NAPVID:s VD, Melody Omosah, poängterade vikten av att delstatsregeringen hjälper Efes familj, särskilt kring barnens skolutbildning. Hon uppmanade även guvernör Monday Okpebholo att agera snabbt för att se till att de skyldiga grips och åtalas.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dags igen för gestaltning av Mello på teckenspråk!

10 mars 2025

Foto: SVT

Årets Melodifestivalfinal bjuder på en unik satsning från SVT, där ett internt samarbete mellan SVT Språk & Tillgänglighet och SVT Teckenspråk resulterat i ett nytt upplägg. Tolv skickliga gestaltningsartister och två ännu hemliga programledare kommer att lyfta finalen för den teckenspråkiga publiken. Teckenrapport har kontaktat Matilda Bergman Bergkrantz, redaktör på SVT.

När SVT öppnade upp för casting till teckenspråksgestaltningen av Melodifestivalens final blev responsen enorm - över 40 personer ansökte. Enligt

Matilda var det en utmaning att sätta samman årets team. SVT ville skapa en mix av rutinerade namn, nya stjärnskott och de som återkommande sökt till tidigare års produktioner. I år har även ansökningar från grannländerna välkomnats.

För att öka spänningen har SVT Teckenspråk avslöjat fyra gestaltare per vecka via sociala medier. Först i lördags hade hela gruppen med de 12 utvalda gestaltare presenterats. Däremot är det fortfarande hemligt vilka som blir årets programledare. Matilda nämner att det är roligt att hålla publiken på halster: "Vem vet när programledarna avslöjas?" säger hon med ett leende.

De tolv gestalterna får stöd i sin process. Ett erfaret team bestående av feeders (teckenspråkstolkar) och två teckenspråkskonsulter med egna tidigare erfarenheter av Mello-gestaltning, Juli af Klintberg och Matilda Bergkrantz, bidrar med sin expertis inom översättning, gestaltning och musik. Målet är att skapa levande och uttrycksfulla framföranden som trollbinder publiken.

Parallellt med gestaltningarna finns det en efterlängtd nyhet i årets final, nämligen återkomsten av "The Deaf Greenroom, Melodifestivalen 2025" på Facebook som drivs av privatpersoner. Här får teckenspråkiga tittare möjlighet att följa festivalen, kommentera och diskutera sina favoritnummer i realtid. Förra året låg sidan vilande, men nu gör den comeback med Lars Wisser som kvällens kommentator. Det som är nytt i år är att deltagare behöver ladda ner appen "Twitch" för att kunna följa kommentatorn. Mer information om detta finns på deras Facebooksida, som är öppen för alla.

Förväntningarna på årets satsning är höga, och SVT hoppas att både gestalterna och det interaktiva engagemanget ska inspirera fler att följa sina drömmar.

"The Deaf Greenroom" öppnar klockan 19.40, och gestaltningen av finalen kan ses via SVT24 eller SVT Play.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

WFD anordnar sin 5:e konferens i Kenya

10 mars 2025

Foto: WFD

Världsförbundet för döva (WFD) arrangerar sin 5:e internationella konferens den 12-14 augusti 2025 i Nairobi, Kenya. Konferensen samlar organisationer från hela världen för att diskutera och stärka rättigheterna för döva genom teckenspråk. Med fokus på inkludering, hållbarhet och teknologins roll i dövsamhället kommer deltagarna att få möjlighet att utbyta erfarenheter, utveckla nya strategier och främja teckenspråkets betydelse globalt.

Årets konferens kommer att ta upp en rad olika ämnen, där huvudfokus kommer att vara "Att försvara rättigheter genom teckenspråk". I en tid av snabba förändringar är det viktigt att inte vänta utan att aktivt hantera utmaningar och stärka förespråkandet av teckenspråk. WFD:s president, Dr. Joseph J. Murray, har förklarat att detta är en ytterst viktig konferens där deltagarna kan utöka sina kunskaper. Bland de ämnen som kommer att diskuteras finns klimatförändringar bland döva, teknologi och AI i teckenspråk samt byggandet av hållbara organisationer.

Konferensen är inte öppen för allmänheten som en kongress, utan fokuserar på att stödja organisationer för döva. Varje organisation kan delta med högst sex deltagare, och det krävs att gruppen är diversifierad - minst hälften av deltagarna ska vara kvinnor och minst två deltagare ska vara unga. Denna mångfald syftar till att säkerställa att olika perspektiv representeras i diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Under konferensen kommer deltagarna att ta del av tre föreläsningar, workshops och diskussioner, vilket ger dem viktiga insikter och goda exempel från andra länder. Slutligen kommer de att få verktyg som hjälper dem att implementera sina nyvunna kunskaper i sina respektive länder och effektivisera sitt förespråkande arbete på nationell nivå.

Kenyas Dövas Riksförbund (KNAD) är en ideell organisation som registrerades år 1987. KNAD är medlem i WFD och verkar för landets 2,7 miljoner döva och

hörselskadade personer. Som en paraplyorganisation samlar KNAD medlemmar från regionala föreningar över hela landet.

Under sina mer än 35 år av verksamhet har KNAD aktivt arbetat för erkännandet och användningen av det kenyanska teckenspråket som ett språk för dövsamhället, i syfte att bryta de kommunikationsbarriärer som hindrar döva från full delaktighet i landets utveckling. Detta erkännande är fastställt i Kenyas konstitution, som erkänner kenyanskt teckenspråk som ett officiellt språk samt som språk för affärskommunikation i det kenyanska parlamentet. KNAD:s arbete har bidragit till att skapa ett samhälle som värdesätter mänsklig värdighet, social rättvisa och lika möjligheter för döva i Kenya.

WFD-konferensen 2025 i Nairobi kommer att vara en betydelsefull plattform för erfarenhetsutbyte och sökandet efter lösningar för framtiden inom dövsamhället.

Pavel Škrabák, Spravy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Marocko lanserar initiativ för att hjälpa barn med hörselnedsättning

10 mars 2025

Foto: Fondation Lalla Asmaa

Den 20 februari ledde Prinsessan Lalla Asmaa av Marocko en invigningsceremoni för ett program som syftar till att hjälpa barn med hörselnedsättning och dövhet. Initiativet, som genomförs vid Ibn Sina universitetssjukhus i Rabat, kommer att genomföra Cochlea Implantat (CI)-operationer på 100 barn från 17 afrikanska och mellanöstliga länder.

Prinsessan är ordförande för Lalla Asmaa-stiftelsen för döva och hörselskadade. Programmet är en del av kung Mohammed VI:s vision om att stärka samarbetet mellan dessa 17 länder. Syftet med initiativet är att förbättra livskvaliteten för barn med hörselnedsättning och att etablera ett medicinskt nätverk för auditiv rehabilitering i Afrika och Mellanöstern. Programmet genomförs i Rabat, Casablanca, Marrakech och Fez och innefattar bland annat CI-operationer för barn samt utbildning för hörselexperter och terapeuter från de deltagande länderna.

Under ceremonin besökte prinsessan barn som får hjälp genom initiativet, i närvaro av ambassadörer från olika länder. Hon ansvarade även över undertecknandet av tre viktiga avtal. Det ena avtalet syftar till att stärka infrastrukturen för diagnostik- och rehabiliteringscenter, medan ett annat garanterar ekonomiskt stöd för programmets expansion. Det tredje avtalet fokuserar på att underlätta samarbetet med partnerländerna.

Detta initiativ visar på Marockos engagemang för att stärka internationellt samarbete och ge barn med hörselnedsättning möjlighet till CI samt förbättra hörselvården i dessa länder. Lalla Asmaa-stiftelsen fortsätter sitt arbete med barn med hörselnedsättning genom programmet "Tillsammans hör vi bättre".

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döv mamma med barn omplacerad efter 13 år i en hälsofarlig lägenhet

10 mars 2025

Foto: Adobe stock

Efter att ha levt i en lägenhet fylld av mögelskador, skadedjur och allvarliga elfaror i över ett decennium har den döva trebarnsmamman

Stacey Watson äntligen blivit omplacerad. Trots upprepade vädjanden till både sin hyresvärd och Ealing kommun i London, Storbritannien, fick hon och hennes barn bo kvar i en bostad som klassats som "obeboelig" - tills deras historia blev uppmärksammas i media.

Stacey flyttade in i sin lägenhet i en kommunal byggnad för 13 år sedan. Under årens lopp har hon fått uppleva stora läckor från en trasig vattenledning som skadat elsystemet, vilket vid flera tillfällen orsakat farliga incidenter. Hennes dotter Leona fick en chockartad upplevelse när ljuset i badrummet exploderade efter att ha kommit i kontakt med fuktskadade elledningar.

Utöver elfarorna har lägenheten varit invaderad av möss och insekter. Golven har tvingats rivas ut på grund av vattenskadorna men aldrig ersatts. Stacey och hennes barn Leona, 14 år, Bella, 8 år, och Hunter, 4 år, har levt med obehag och risker under flera år utan att få någon hjälp. Familjen har dessutom tvingats betala ur egen ficka för reparationer som deras hyresvärd vägrat ta ansvar för.

En av de stora utmaningarna har varit kommunikation med myndigheterna. Stacey, som är döv och använder brittiskt teckenspråk (BSL), känner att hon har ignorerats och inte tagits på allvar. Dottern Leona har ofta tvingats stanna hemma från skolan för att tolka under besök från kommunen, då ingen teckenspråkstolk skickades ut. Staceys mamma Patricia Thompson har försökt hjälpa till, men möttes av okunniga kommentarer från myndigheter som frågade om Stacey inte bara kunde höja volymen på telefonen.

Både hyresvärden och kommunen har skyllt på varandra för vem som bär ansvaret för skadorna. Hyresvärden hävdade att läckorna orsakats av kommunens rör, medan kommunen ansåg att hyresvärden måste åtgärda skadorna i själva lägenheten.

Efter att deras historia uppmärksammats i media började saker hända. Kommunen, som tidigare endast kommit med vaga löften om reparationer, blev nu pressade att agera. Efter omfattande undersökningar konstaterade de att felet faktiskt låg i deras ansvar och att lägenheten var obeboelig. Till slut beslutade kommunen att omplacera Stacey och hennes barn permanent. De har nu fått en ny, större bostad där de kan börja om på nytt.

Efter flytten blev Stacey lättad och sa till nyhetssidan Harrow Online att hon nu är så lycklig och tackar alla för det stöd hon fått. "Äntligen, ingen mer oro och stress"

sa hon.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövidrottspelen 2025 i Malmö

10 mars 2025

Foto: SDI

Mellan den 29 maj och 1 juni kommer Malmö att stå värd för Dövidrottspelen 2025, där idrottare från hela Sverige samlas för att tävla i åtta olika sporter. Evenemanget bjuder på en unik möjlighet att uppleva spännande tävlingar och stärka gemenskapen inom dövidrotten.

Årets Dövidrottsspel omfattar idrotterna boule, padel, discgolf, bangolf, futsal, bowling, golf och orientering. Tävlingarna kommer att äga rum på olika platser runt om i Malmö.

De arrangerande föreningarna IK Scania och SK Lundia har lagt ner ett stort arbete för att skapa en upplevelse för deltagare och besökare. I år inkluderas även Ungdomsspelen i evenemanget, vilket ger en möjlighet att se framtidens stjärnor tävla. Dessutom planeras Dövidrottsgalan, en festkväll där idrottare hyllas för sina insatser.

Arrangörerna har stött på en del utmaningar, bland annat flytten av Futsal-SM från Baltiska Hallen till Limhamn. Trots detta arbetar organisationen tillsammans med förbundet och sektionsansvariga för att säkerställa ett lyckat arrangemang.

Svenska Dövidrottsförbundets ordförande, Alexandra Polivanchuk och sportkoordinatörn Frej Fredman uttrycker sin entusiasm inför evenemanget och ser fram emot en helg fylld av idrottsglädje och gemenskap.

Dövidrottspelen 2025 i Malmö lovar att bli en riktig fest där idrottare tävlar på sina egna villkor och publikens stöd blir en viktig del av upplevelsen. Den 29 maj -

1 juni är det möjligt att heja fram våra dövidrottare i Malmö!

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Barnplantorna firar 30 år

10 mars 2025

Foto: Barnplantorna

Den 25 februari firades Internationella CI-dagen, en dag då Cochlea Implantat (CI) lyfts fram som en möjlig lösning för personer med grav hörselnedsättning. Samtidigt firar Sveriges CI-organisation, Barnplantorna, 30 år.

I år firar Barnplantorna 30 år som organisation och detta uppmärksammas bland annat genom en jubileumskonferens i september. Under dessa tre decennier har organisationen arbetat för att ge barn med hörselnedsättning tillgång till CI.

Barnplantorna grundades för 30 år sedan av fem föräldrar som ville skapa de bästa möjligheterna för sina barn med hörselnedsättning, enligt dem. På den tiden var kunskapen om CI begränsad. I dag är CI en etablerad metod. Trots den snabba utvecklingen under de 30 åren säger Barnplantorna att det fortfarande finns stora utmaningar, särskilt okunskapen inom sjukvården och bland beslutsfattare. Samma uppfattning finns hos de som förespråkar teckenspråk – att det är okunskap om teckenspråk och döva inom sjukvården och bland beslutsfattare.

Enligt Barnplantorna uppskattas det att fler än 25 000 vuxna i Sverige som har en måttlig till grav hörselnedsättning, varav cirka 15 000 skulle kunna vara aktuella för en CI-behandling. Av dessa skaffade endast 200 CI under 2023. Totalt är det idag ungefär 3 500 vuxna som har CI vilket visar på en stor skillnad mellan behovet och den faktiska behandlingen, säger Barnplantorna. Barnplantorna hänvisar också till forskning som visar att obehandlad hörselnedsättning kan leda till ökad risk för demens, psykisk ohälsa och svårigheter i arbetslivet och skolan.

Under sitt jubileumsår vill Barnplantorna fortsätta att sprida kunskap om CI genom konferenser, kampanjer och informationsinsatser. Jubileumkonferensen "Från hörselnedsättning till Cochlea Implantat - med passion att höra och höra till" äger rum den 12-13 september och kommer att gästas av internationella experter, inklusive Dr. Karl White från USA, som ska föreläsa om tidiga insatser för barn med hörselnedsättning.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com